

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 67. Argumentum quinquagesimum septimum. Eundem timorem
superauget ingratitude stupenda, post tot gratias, & Sacramenta
suscepta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

fiti? Non, quia Eccl. 12. v. 3. dicitur, non est ei bene, qui assidens est in malo. Et (ut S. Pacianus ait epist. 3.) scriptum est, assidue peccanti non miseror. Et de talibus Job. 6. dicitur: involuta sunt semina gressuum eorum, ambulabunt in vacuam, & peribunt. Quod profecto signum est reprobi sensus, seu reprobationis eorum, juxta illud Gregori Magni l. 7. Moral. c. 14. Bene ergo de reprobis dicitur: involuta sunt semina gressuum eorum: quia recta quidem delibando appetant, sed ad consueta semper mala replicantur, quasi extra se tenfi, ad semetipsos per circuitum redeunt, &c.

906 Enimvero si vel semel perdidit, ut S. Thomas ait l. 3. contra gent. c. 161. in quantum ordo rerum exigit, gratiam non debet recipere. Numquid eam ordinarie recipit, qui perdidit, post continua promissa, & juramenta, non facit finem? Verum quidem est quod, quia Deus, praeter ordinem rebus indinum, operari potest, sicut cum caecum illuminat, vel mortuum resuscitat: interdum ex abundantia bonitatis suae, etiam eos qui impedimentum gratiae praesent, auxilio suo praevincit, avertens eos a malo, & convertens ad bonum; & sicut non omnes caecos illuminat, nec omnes languidos sanat, ut & in illis quos curat, opus virtutis ejus appareat, & in aliis ordo naturae servetur: ita non omnes qui gratiam impediunt auxilio suo praevincit, ut avertantur a malo, & convertantur ad bonum; sed aliquos, in quibus vult suam misericordiam apparere, ita quod in aliis justitia ordo manifestetur. Utopimum vero, seu frequentius Deus agit secundum quod ordo rerum exigit, quam praeter ordinem illum. Nam & longè pauciores caecos illuminat, mortuosque resuscitat, quam in caecitate & morte relinquit, & a corporalibus ad spiritualia transeundo, longè minor est numerus eorum, in quibus vult misericordiam suam apparere, postquam ei perdidit suam impedimentum praestiterunt, quam eorum, in quibus justitia suae ordinem manifestat (ut constat ex eo quod secundum Scripturam & Patres longè minor sit numerus eorum qui, post grandia vel saepe repetita crimina, verè ac plenè poenitent, quam eorum qui vel non verè, vel non plenè poenitent, prout ostendimus cap. 32. 33. 34. 35., sicut & longè minor numerus eorum, quos divina misericordia salvat, quam eorum quos justitia damnat; minor, inquam, numerus electorum quam reproborum:) justissima ergo & longè major cautela timendi est ne iis quorum semita in continuo perdidit & juramentorum circuitu sunt involuta, Deus per justitiam plenae conversionis donum subtrahat, quam sperandi quod illud eis per misericordiam suam (cui continuum continuis perdidit suis impedimentum praesent) impertiat. Cum scriptum sit Eccl. 5. non adhaerens peccatum super peccatum, perdidit super perdidit. Et ne dicas, miseratione Domini magna est, multitudinis peccatorum morum miserebitur. Misericordia enim & ira ab illo cito proximant, & in peccatores, perdidit super perdidit, peccatum super peccatum post confessionem continuè adjicientes, respicit ira illius. Et ibidem c. 26. Qui transgreditur, seu (ut alia versio habet) redit a justitia ad peccatum, maxime qui frequenter id facit, Deus paravit illam ad rumpendam, id est ad corporis animaeque damnationem. Unde ibidem c. 34. tales comparantur adificantiis & destruentibus quod adificaverunt, qui in vanum adificant: unus adificans, & unus destruens, quid prodest illis nisi labor? sic & eorum poenitentia vana esse dicitur ibidem: qui baptizatur a mortuo, & iterum tangit eum, quid prodest lavatio ejus? sic homo qui sejunat pro peccatis suis, & iterum eadem faciens, quid proficit humiliando se? orationem ejus quis exaudiet?

Ad quae verba Gregorius Pastor. p. 3. admonit. 3. baptizatur a mortuo, qui lavatur stribus a peccato. Sed post baptismum tangit mortuum, qui culpam post lachrymas repetit. Nihil ergo proficit lachrymis suis, nec orationem ipsius Deus exaudiet. Quod saltem ut plurimum verum est de iis qui aedè frequenter id faciunt, ut ambulent in circuitu lavationum seu confessionum, & reditum ad peccatum.

Nec solum id verum est de iis qui post confessionem redeunt finaliter ad peccatum. Qui enim in isto circuito ambulant in vita, ambulabunt & in morte (juxta illud, qualis vita, finis ita. Et ad Galat. 6. quae seminaverit homo, in vita, haec & metet, in morte) & sic nihil proficient confitendo, nec orationem ipsorum Deus finaliter exaudiet, sed morientur finaliter in peccatis suis, uti fultus ostendam cap. ....

908 Quae cum ita sint, videant, qui tales inemendatos absolvunt, quanto novorum votifragiorum, sacrilegiorum, aeternaeque damnationis periculo eos exponant. Videant, quanto seipos periculo exponant absolventi indignos & sacrilegos. Videant an sua illa facilitate absolventi obnoxium vicissitudinis juramenta & vota Deo facta violandi, ac iterum renovandi, similes non sint illi Monachorum Praefecto, qui Monachum obnoxium vicissitudinis sua vota violandi, & iterum renovandi, arbitratur ad fidem Deo servandam bene preparatum, hoc ipso quod perdidit suam agnoscat & confitetur, brevi eam iteraturus. Videat, an, post vota & juramenta toties a perdidit homine violata, religio & prudentia permittat iterum ad jurandum & votandum ipsum admittente, priusquam ipsum in tantum probaverit, consideratione magnitudinis & multitudinis perdidit suarum, terribilisque ponderis divinarum judiciorum, ut eorum terrore percussus, perdidit suarum foeditate confusus, ad Deum diu multumque confugerit, orando, gemendo, se humiliando, ipsius opem contra suam infirmitatem implorando, seipsum affligendo, contra libidines & passiones suas luctando, donec tandem emendatus, servandis promissionibus, votis, & juramentis idoneus judicetur; ita ut non parum probabile sit, quod juratus sit in veritate, speque affulgeat, quod ea Domino redditurus sit, quae promiserit, voverit, & juraverit. Sine ista quippe spe & probabilitate, eum non liceat votum & juramentum recipere; nec licet ad Sacramentorum participationem (in qua melioris vitae votum & juramentum editur) admittere. Cum igitur spes & probabilitas ista non affulgeat in iis qui se semper accusant, & nunquam emendant, semperque promittunt vitam meliorem, & nunquam perficiunt: Religio & christiana prudentia exigit, ut antequam Sacramentorum Poenitentiae & Eucharistiae participes fiant, prius per aliquod tempus explorentur, & probeantur ut supra.

CAPUT LXVII.

Argumentum quinquagesimum septimum.

Eundem timorem superaget ingratitudo suspendenda, post tot gratias, & Sacramenta suscepta.

909 Ratio est, quia (ut Author Soliloquiorum ait apud S. Augustinum to. 6. c. 18.) ingratitudo est radix totius mali spiritualis, & ventus quidam desiccans, & exurens omne bonum, obstruens fontem divinae misericordiae super homines. Cujus figuram habemus in Isaacis, quos per prodigia magna de Aegyptiaca servitute liberatos, & immensis beneficiis (quae recenset Chryostomus serm. contra Judaeos, Gentiles, & haereticos to. 5.) in deserto 40. annis cumulatos, ob nutiam eo-

rum ingratitude, quia post tot & tanta beneficia dixerunt Aarōni, *da nobis Deos qui nos prae- cedant*; ad idque vim magnam ipsi fecerunt, illis adeo offensus fuit Deus, ut iuraverit in ira sua, ipsos non intraturos in requiem suam. Quia nempe Deus avertit faciem suam, subtrahitque gratiam suam à nimium ingratis. Vide Isa. 1. ubi Judaeae & Hierusalem, ob nimiam suam ingratitude, vae Propheta comminatur, & desertionem: *Filios enutrivit & exaltavit; ipsi autem spreverunt me... vae genti peccatrici... super quo percussam vos ultra, addentes pravariationem? terra vestra deserta, &c.* Vide & cap. 5. ubi Dominus per Isaiam contra domum Israël, nomine vineae ibi ad litteram significatam, & spiritualiter contra peccatricem animam, pluribus & magnis beneficiis nimis ingrata, rursus comminatur desertionem: *& nunc ostendam vobis quid faciam vineae meae, auferam sepem ejus, & erit in dirptionem: diruam maceriem ejus, & erit in concalcationem. Et ponam eam desertam: non putabitur, & non fodietur: & ascendent vepres & spine: & nubibus mandabo ne pluant super eam imbrem.* Et quis non videt populum Judaicum, ob nimiam ingratitude, & perfidiam in Salvatore, penitus desertum, sine Rege, sine Sacerdote, sine templo, sine sacrificio, sine Prophetis, sine Praedicatoribus, sine Deo, in perpetuam infamiam, desolationem & opprobrium cunctis gentibus?

910 In sensu verò spirituali Interpretes sancti postremum Isaiæ locum intelligunt de anima peccatrice, magnis à Deo beneficiis acceptis nimium ingrata. Ita Glossa ordinaria ibidem, S. Hieronymus, S. Cyrillus, S. Thomas, alique SS. Patres. Audi S. Hieronymum in illum locum: *Tollitur (inquit) Dei auxilium ab iis qui indigni sunt, ob nimiam ingratitude suam, ut quia non sentiant Deum per beneficia, sentiant per supplicia.* S. Cyrillus in eundem locum dicit, animam peccatricem deseri, per hoc quòd Deus eam curâ supernâ nudes & destituit. Verba ista explicans, & non putabitur, & non fodietur, id est (inquit) nulla ei cura impendatur, quae eam possit corrigere, & in melius reducere. S. Thomas ad eundem locum sic habet: *Auferam sepem ejus, id est auxilia Angelorum, quibus contra hostes protegatur... Et ponam eam desertam, id est relinquam eam incultam, sicut desertum. Non putabitur admonitionis aut correctionis vomere, quando peccat, &c.*

911 Similia videre est in aliis Prophetis, ut Hieremia. Postquam enim cap. 2. Deus conquestus est, quòd ingrati beneficiis, relicto fonte aquae vivae, adoraverint idola; postquam capitibus sequentibus multa similia objecit eis. Cap. 6. vocat eos *argentum reprobum*, quia Dominus projecit eos. Cap. 7. & sequentibus denuntiat templum abjiciendum, & terram Juda redigendam in solitudinem, nec eis profutura sacrificia, nec orationes Hieremiae pro ipsis; sed eos disperdendos & abjiciendos. Cap. 15. *Non est (inquit) anima mea ad populum istum, ejice illos à facie mea, & egrediantur.* Igitur ob nimiam ingratitude deseruntur.

Similiter Ezech. 16. Deus, ob eorum ingratitude magnam, dicit se traditurum eos in vastationem, & ignominiam omnibus gentibus: quia post beneficia multa & magna, despexerunt juramentum, ut irritum facerent pactum.

Et Osee 10. 12. & 13. arguens Israël ingratitude, post tot beneficia, minatur ipsi exitum & perditionem.

Denique Matth. 23. Salvator isdem praedicat desertionem, ob ingratitude: *Hierusalem, Hierusalem, quae occidis Prophetas, & lapidas eos qui*

missi sunt ad te, ut te ad poenitentiam provocarent, quos tu voluisti congregare filios tuos, quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alas, & noluisse? Ecce relinquetur domus vestra deserta.

Et cap. 11. maledictionem & reprobationem Corozain & Bethsaida, civitatibus ingratis, comminatur, in quibus plurimas fecit virtutes, nec tamen reversi sunt à vitiis suis malis, dicens, quòd remissus erit Tyro & Sidoni, imò & terra Sodomorum in die judicii, quam illis.

Quid igitur fiet ingratis peccatoribus, quorum illi figura fuerunt? Quid (inquam) fiet peccatoribus, qui postquam in baptismo, liberati à daemonica servitute, plenissima remissione peccatorum accepta, facti sunt illi & templum Dei, istud Dei templum violarunt, postque tot alias gratias & participationes Sacramentorum conscientiae & Eucharistiae, semper ingrati ad vitam meliorem nunquam redeunt, sed Deo mala pro bonis semper reddunt? Quam non habent causam timendi suam à Deo derelictionem (desertionem illà Judaeorum & Israelitarum praefiguratam?) hic est enim spiritualis intellectus figuratum illarum. Et hoc est quòd Spiritus sanctus significat Proverb. 17. *qui reddi mala pro bonis, non recedit malum de domo ejus.* Et Sap. 16. *ingrati spes tanquam hybernai glacies tabescent, & disperiet tanquam aqua super vacua.*

His conformiter S. Thomas Villanoy. conc. 3. 913 in Dom. 3. Quadrag. loquens nominatim de consuetudinariis ac recidivis nostris: *Satis notum est (inquit) quòd postquam Deus ex misericordia sua liberat aliquem à tanto malo, eripiens eum de potestate tenebrarum, & transferens in regnum Filii dilectionis suae, quanta cecitas, quanta negligentia, quanta malitia, quanta ingratitude est, iterum se subijcere servituti peccati. Et quidem antequam nosceret peccati servitutum, & justitia pacem, nil mirum. Sed postquam novit utrumque statum, commutare justitiae delicias pro sentibus peccatorum... peccatum hoc dignum est omni supplicio, indignum misericordia. Exemplum: Siquis pater filium maxime sumptibus eriperet de servitute Lusitanorum, & ille se iterum objiceret servituti. Quis miseretur ejus? Quis non dicat: moriatur statim in sua servitute, ex quo sic voluit? Unde Apostolus ostendens quàm difficile bujusmodi poenitent, ait: Impossibile eos qui semel sunt illuminati, gustaverunt etiam donum caeleste, & participes facti sunt Spiritus sancti, gustaverunt nihilominus bonum Dei verbum, virtutesque saeculi venturi, & prolapsi sunt, rursus renovari ad poenitentiam, rursus crucifigentes sibi metipsos Filium Dei.* Impossibile, id est valde difficile. Propter malitiam. Propter contemptum. Propter ingratitude. Propter malitiam: noverant enim jam miseriam servituti peccati. Non possunt aliter ignorantiam. Propter contemptum: quia experti utrumque statum, delicias justitiae pro voluptatibus commutarunt. Propter ingratitude: quia liberati misericorditer & potenter, neglexerunt. Non quia, si poeniteant, non recipiantur, sed quia eis difficultis poenitentia. Quia justo Dei iudicio deserti, traduntur in reprobum sensum, & quasi contemptores contemnantur, & sunt pessimi. Nam, sicut ait Evangelium, non redeunt in idem peccatum suum, sed etiam ad septem alia pejora, quibus insularunt, & sunt novissima hominis illius pejora prioribus. Sicut Judas... Quia Judas aliquo tempore malus fuit. Et vocatus ad Apostolatam, aliquo tempore respuit. Sed rediit ad priorem avaritiam, & habuit finem quem scitis.

Isti significantur & similes sunt illis, quos Dominus in manu valida eduxit de servitute Pharaonis, & postquam gustaverunt manna, desiderabant cepas, & pepones, & allia, & ollas Aegypti, & optabant redire in Aegyptum. Quibus juravi (inquit)

quæ in ira mea, si introibam in requiem meam. Sic isti liberati à servitute peccati, gustaverunt bonum Dei verbum, & delicias sæculi venturi, & commutaverunt pro cepis & allis voluptatum, reprobi & indigni sunt celesti patriâ.

Quàm gravis sit illa ingratitude, & quantùm Deus odiat illam, ostendit verbo & exemplo. Verbo Ezech. per totum. Exemplo... uxoris Loth, cui præcepit Deus tria: "Nè steteris in omni circum regione. Noli respicere post tergum. In monte saluum te fac. ... Propter quid Domine non vis ut respicias post tergum? ... propter quid versa est in statum? ... Totum hoc factum est, ut monstraret Deus, illis quos eduxit de Sodoma victorum, quantùm detestatur non solum redire ad Sodomam, id est ad vitia præcedentia, à quibus liberati sunt; sed neque respicere, nec desiderare, nec concupiscere. Propter hoc terribile illud exemplum relinquit mundo in illa muliere. Non mea est expositio. Fratres, non P. Augustini, non Hieronymi; sed Christi, qui ait Luc. 17. Memento uxoris Loth, qui rediit ad vomitum Sodomæ. Illam attendite, illam statim præ oculis habete. Timeat ne fiat in vobis spiritualiter, quod in illa factum est corporaliter. Hæc est enim justissima pœna retrospectivum & redemptivum, scilicet ut fiat statua, amisso sensu, amisso iudicio, amisso lumine rationis. Ex persona facta est statua. Statua non sentit minas, nec flagella, non ignominiam, non infamiam... omni motu, omni sensu spirituali cordis amisso. O gravissima pœna! Ô secunda post infernum vindicta, ed periculosior, quàm minus sentitur! Isti viventes mortui sunt, sine sensu, & sine spiritu. Unde propter hoc difficilior eorum conversio: quia non habent dolorem, neque contritionem, neque sensum miseriam, in qua sunt.

CAPUT LXVIII.

Argumentum quinquagesimum octavum.

Amplius adhuc timorem illum auget Dei irrisio & contemptus.

914 **D** Eum quippe irridere & contemnere censetur, qui emendationem semper promittunt, nec unquam præstant, imò ut plurimum ne conatum quidem ad emendationem, nec vim ullam ad hoc sibi inferunt. Quemadmodum ergo hominem irridere & contemnere censetur, qui ab homine veniam de colapho semper peteret, colaphumque citò post peccatum veniam rursus impingeret, maxime si frequenter id faceret; ita similiter, &c. Unde Ildoras l. 2. sent. c. 16. *Irrisor est, & non poenitens, qui adhuc agit quod poenitet.*

Atqui scriptum est: *Nolite errare, Deus non irridetur. Quæ enim seminaverit homo, hæc & metet, ad Galat. 6. Scriptum est item: Qui contemnunt me, erunt ignobiles; 1. Reg. 2. Male dicti erunt, qui contemnunt me, Tob. 16. Væ qui spernis, nonne & ipse sperneris? ... cum fatigatus desieris contemnere, contemneris, Ita. 33. Ut autem d. Thomam Villanovanum dicentem n. 913. quodivimus, de contempto Deo & iustitia meritò arguuntur, qui experti utrumque statim, delicias iustitiæ pro voluptatibus commutarunt, sicut Christum contempserunt Judæi, dum ipsum Barabbæ postulerunt, & Judas, dum triginta argenteis ipsum vendidit.*

915 Deinde Deum contemnere arguuntur, qui Dei metum abiciunt, quem crimina tua confitendo concepit videbantur. Metum autem Dei tantò magis abiciunt, quantò magis (post frequentem Confessionem) iterant crimina sua. Ut enim Tertullianus l. de poenit. c. 5. *Cur te deliquisse poenituerat, nisi quia Dominum timere ceperat? Cur igitur quod metus gratiâ gessisti, rescindere malui-*

sti, nisi quia timere desisti? Neque enim timorem alia res quàm contumacia subvertit. Contumacia autem sine contemptu non est.

Præterea Deum despicit (prosequitur Tertullianus) qui bonorum ac malorum intellectum ab illo consecutus, quod intelligit fugiendum, quodque jam fugit, vel se fugiturum sapiens promittit, rejiciens intellectui suo, id est Dei dono contumeliam facit. Si enim (Apostolo teste Rom. 2.) *divitias bonitatis contemnit*, qui, post multa patrata scelera, Dei erga se longanimitate & patientiâ non movetur ad poenitentiam: multò magis ille qui, post multa illa scelera sapienter condonata, ad ea assidue, facile & citò revertitur. Et tantò magis tunc contemnitur Dei bonitas (ait Doctòr Angelicus 3. p. q. 88. a. 1.) *quantò majus est beneficium, peccatum remittere, quàm peccatores sustinere.*

Denique Deum non leviter contemnit (ait rursus Tertullianus loco citato) qui cum amulo ejus diabolo poenitentiam renuntiasset, & hoc nomine ipsum Domino subiecisset, rursus eundem, suo ad peccatum regressu, erigit, Deoque præponit, ipsi servire, & obedire malens quàm Deo, & exultationem ejus seipsum facit, ut denuò malus, recuperatâ prædâ suâ, adversus Dominum gaudet... Nonne enim... diabolum Domino præponit? comparationem enim videtur egisse, qui utrumque cognoverit, & iudicatio pronuntiasset (facto, si non verbo) eum meliorem, cujus se rursus esse maluerit. Quàm gravis verò & intolerabilis Dei contemptus, diabolum Deo meliorem saltem facto pronuntiare! Tantò verò gravior & intolerabilior est, quantò post Confessionem & Communionem frequentior; tantoque proinde talis peccator magis est periosus Deo, quantò amulo ejus diabolo acceptus. Talis proinde meritò ut contemptor contemnitur, & traditur in reprobum sensum, ait S. Thomas Villanovanus ubi supra.

CAPUT LXIX.

Argumentum quinquagesimum nonum.

Eundem denique timorem vehementiorem rursus effici præsumptio de misericordia Dei, seu abusus illius ad peccatum, circumstantias ante memoratas frequenter concomitans.

918 **P** Robatur, quia consuetudinarii & recidivi, de quibus agimus, ut plurimum idè tam frequenter, tam citò, & tam facile, post Confessionem ac Communionem, ad pristina crimina redeunt, quia seduci se patiuntur à diabolo, ipsis persuadente, quia citò Deus totum ignoscit, ut sese homo non corrigat, inquit Augustinus serm. 20. de eo quod scriptum est: *cor mundum crea in me Deus.* In qua persuasionem non parùm ipsos confirmat nimia plurimorum Confessorum in absolvendo facilitas. Dum enim quàm facile ab hominibus, tam facile à Deo se absolvi existimant, contingit ut in ipsis redundantiâ clementiæ celestis libidinem faciat humanæ temeritatis... *socios delinquendo, quoties ignoscitur (ait Tertullianus l. 6. de poenit. c. 7.) sicque de divina misericordia commatum faciunt delinquendi.*

Verùm assidue peccanti Deum ordinariè non miseretur, ait Pacianus epist. 3. Scriptum est enim: *Ne adicias peccatum super peccatum, & ne dicas: miseratio Domini magna est, multitudine peccatorum meorum miserebitur. Misericordia enim & ira ab illo citò proximant, & in peccatore respicit ira illius. Eccl. 5. Et rurus scriptum est: Quàm vilis facta es nimis, iterans vias tuas! confundèris... quoniam obrivit Dominus confidentiam tuam, & nihil habebis prosperum in ea. Hierem. 2. Unde Augustinus serm. 22. de versu 3. Psalmi 970*